

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2011. gada jūlijs – septembris Nr. 3 (41)

Sveicam pirmklasniekus

**Ketiju Pojarkovu,
Keitu Ukriju,
Oļegu Krivicki,
Samantu Ukriju,
Mikusu Liepiņu,
Sintiju Szulgo,
Tomasu Glāznieku,
Ramonu Kažoku,
Elinu Kulmani,
skolas gaitas sākot!**

Svētku brīži

Vai jūs zināt?

*Vai jūs zināt, kādas puķes
Rudenī visskaistākās?
Ja jūs zināt, ļoti lūdzu,
Vārdā nosauciet man tās!*

*Bet es zinu! Tētis teica:
Skaistākās tās puķes šķiet,
Kuras pirmā skolas dienā
Skolas bērniem rokās zied!*

(Jāzeps Osmanis)

pirmklasnieki. Viņu audzinātāja būs Mārīte Lukašuna. Prieks par to, ka kopā ar skolēniem bija ieradies arī kupls skaits vecāku, vecvecāku, kas seko viņu skolas gaitām. Kopīgi tika nodziedāta dziesma „Dar, man, tēvis, pastaliņas”.

Klātesošos uzrunāja skolas direktore Baiba Pētersone, – Jauns mācību gads ir jauns posms dzīvē visiem, kas ar to saistīti. Daudziem šis ir pirmais skolas gads, daudziem pirmie soļi jaunā klasē. Galvenais ir ikdienas darbā neaizmirst, ka esam visplašāko iespēju posmā. Jācenšas izmantot viss piedāvātais, jo izglītības galamērķis nav tikai zināšanas, bet turpmākā darbība – kā rīkosimies ar to, kas mums pieder, – uzsvēra direktore.

REDAKTORES SLEJA

Esam aizvadījuši vasaru. Citi saka, ka labu un ražīgu, citi, ka nemaz nemanījuši, vai tā vispār bijusi. Klāt septembris un līdz ar viņu arī rudens. Vasara šogad vairāk lutināja ar lietus lāsēm, nekā sauli. Bet vai visiem izdevās ieraudzīt varavīksni visās tās septiņās krāsās, kas tikko pēc aizdārdējuša negaisa kāri dzēra no strauta kā tikko izslāpis zirgs? Padzērās un izslējās visā savā krāsu košumā un krāšņumā, un pasaule tad iemirdzējās sarkanā, oranžā, dzeltenā, zaļā, gaišzilā, tumšzilā un violetā gaismā. Ja nepamanījāt, neskumstiet! Vēl jau to var paspēt, jo sinoptiķi lietu sola vai katru dienu, un galu galā svarīgāk ir raudzīties pasaulē ar krāsām, ko sastopam ikdienas sīkumos, ar prieku, ko rodam ar labiem draugiem un tuviem cilvēkiem līdzās. Un ja kādām no septiņām varavīksnes krāsām šajā buķetē pietrūkst, tad cita varbūt iemirdzas daudz košāk un spilgtāk, vajag tikai nebaidīties to saskatīt.

Valda

Pirmklasnieki kopā ar vecākiem un viņu audzinātāja Mārīte Lukašuna.

Laikā, kad savas ziedēšanas krāšņumā sacenšas asteres, dālijas un gladiolas, skolas gaitas sāk skolēni, studenti. Svētki tie ir ne tikai viņiem, bet arī viņu vecākiem un vecvecākiem, jo arī viņi savas skolas gaitas pirms daudziem gadiem sākuši tieši 1. septembrī.

Sarkaņu pamatskolā jaunais mācību gads sākas skolas zālē, kad devītā klase svinīgi skolas gaitās ievadīja pašus mazākos. Mācības šogad uzsāk 9

Svinīga lentes pārgriešana uzticēta Marikai kura mācīsies 5.-6. gadīgo klasē.

Skolēnus viņa aicināja cītīgi mācoties, neaizmirst kādu ne mazāk svarīgu lietu – mācīties draudzēties un veidot kvalitatīvas cilvēciskas attiecības, jo šī pieredze būs tikpat svarīga dzīvē kā skolā iegūtās zināšanas.

Sirsnība un jauka noskaņa valdīja visu Zinību dienas svinību laikā. Vēlējumu skolai, skolas biedriem, skolotājiem varēja izteikt jebkurš, kas to vēlējās. Visdažādākos laba vēlējumu izteica gan paši skolēni, gan skolotāji, gan vecāki un vecvecāki. Valdīja patiesa prieka atmosfēra par atkalredzēšanu. Visai kuplajai skolas saimei liels prieks, ka skolēnu skaits, salīdzinot ar pagājušo gadu, ir nedaudz palielinājies.

Pēc svinīgā pasākuma sekoja kopīgais foto skolas pagalmā un labo domu salūts sporta laukumā, kad gaisā tika palaisti krāsaini baloni.

Kā svētku dāvana jaunajā mācību gadā, skolēnu pārvadājumiem turpmāk būs jauns autobuss. Dodoties pirmajā reisā uz skolu, tika pārgriezta simboliskā lenta. Pagasta pārvaldes vadītājs Andris Simtņieks skolēniem vēlēja, lai jaunais autobuss palīdz gūt labas sekmes mācībās, un aicināja pret to izturēties saudzīgi.

Valda K., Didža Akmentiņa foto

Jaunumi pašvaldībā

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Madonas novadā pašreiz tiek izstrādāta jauna Madonas novada Attīstības programma 2013.-2020. gadam un Teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam. Lai veiksmīgi izstrādātu līdzsvarotu teritorijas attīstības stratēģiju, pašvaldībai ir svarīgi zināt iedzīvotāju viedokli un ieteikumus. Darba grupa, kas strādās pie šo dokumentu izstrādes, Sarkaņu pagasta iedzīvotājus uz tikšanos aicināja 8. augusta vakarā un iepazīstināja ar plānotajiem darbiem, aicinot ikvienu aktīvi iesaistīties šo svarīgo dokumentu izstrādē.

Novada attīstības programmas stratēģijas galvenais uzdevums ir harmonizēt ekonomiskās un sociālās vajadzības, arī ar tās ekoloģiskajām, sociālajām, tautsaimniecības un kultūras funkcijām, sniedzot ieguldījumu ilgtermiņa plaša mēroga līdzsvarotā telpiskā attīstībā. Mērķis – noteikt mūsu novada attīstības vīziju un stratēģiju – kādu mēs vēlamies redzēt mūsu novadu pēc vairākiem gadiem, tuvākā laika galvenās prioritātes un tad jau konkrētu rīcības plānu.

Attīstības programma tiks izstrādāta laikposmā no 2010. gada 28. decembra līdz 2012. gada novembrim.

Izstrādājot attīstības stratēģiju, pašvaldība apkopos informāciju par esošo situāciju novadā, veiks datu analīzi par apdzīvotām vietām, par iedzīvotāju sastāvu un raksturojumu, pieejamo infrastruktūru, tai skaitā transporta kustības infrastruktūru, kultūras, sporta un sabiedriskās dzīves aktivitātēm, kā arī daudzām citām jomām.

Sava novada un apdzīvotās vietas attīstībā var piedalīties ikviens. Visi tiek aicināti nepalikt vienaldzīgiem, izteikt savu viedokli, aktīvi iesaistīties aptaujās, jo novada attīstības stratēģija paredzēs mērķus, kurā virzienā attīstīsimies un kas ir svarīgākais novadam, kurā dzīvojam!

Līdzdarboties jūs varat, iesniedzot Madonas novada pašvaldībā, savus priekšlikumus un ieteikumus adresētus Madonas novada pašvaldībai, Saieta laukumā 1, Madonā, LV-4801, e-pasts: dome@madona.lv un Madonas novada pagastu pārvaldēs. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš 2011. gada 12. septembris, bet, kā atzīmēja darba grupas pārstāvji, tiks izskatīti un ņemti vērā priekšlikumi, kas tiks iesniegti vēl septembrī un oktobrī.

Aptaujas anketas pieejamas Madonas novada pašvaldības mājas lapā www.madona.lv, sadaļā *Sabiedrības līdzdalība* un Sarkaņu pagasta pārvaldē.

Esiet aktīvi, jo no jūsu ierosinājumiem un priekšlikumiem būs atkarīgs arī, kāds būs mūsu pagasts nākotnē!

Ja ir neskaidri jautājumi – zvaniem, rakstiet, interesējaties!

Kontaktpersona: Attīstības nodaļas teritorijas plānotāja Ilona Škinča, Saieta laukums 1, Madona, Madonas novads, 204. kab. E-pasts ilona.skinca@madona.lv, mob. tel. 25615880.

Informācija

Pamatojoties uz Madonas novada pašvaldības 25. augusta domes sēdes lēmumu, ar š.g. 1. septembri tiek mainīta Sarkaņu pagasta grāmatvedības uzskaitē. Iedzīvotāju apkalpošanā izmaiņu nav. Tāpat kā iepriekš visus maksājumus var veikt Sarkaņu pagasta pārvaldē J. Ramaņa ielā 6, Bikšērē.

Sabiedrisko pakalpojumu regulators 07.09. ir apstiprinājis jaunus ūdens tarifus Bikšēres, Sarkaņu un Polvarkas ciemos. Izmaiņas stājas spēkā ar 01.11.2011. **Apstiprinātā maksa ūdenim 0,66 Ls/m³, kanalizācijai 0,33Ls/m³, bez PVN.**

Jau no vasaras Bikšērē notiek darbi pie jaunas ūdensapgādes sistēmas izbūves Bikšērē. Kā pastāstīja SIA „Sarkaņu komunālais uzņēmums” valdes loceklis **Rolands Vēzis**, darbus plānots pabeigt oktobra vidū.

– Pašlaik visi lielākie darbi jau veikti. Sakārtots ir gandrīz viss maģistrālais ūdens vads. Tālāk turpināsies darbs pie pievadu izbūves uz mājām. Darbu gaitā iespējami nelieli ūdens padeves traucējumi arī turpmāk. Projekta ietvaros paredzēts sakārtot teritoriju, atjaunot zaļo zonu, uzšējot zālīti. Par asfalta seguma nomaiņu tiek domāts un meklēti finanšu līdzekļi. Izmantojot iespēju, gribu atgādināt par komunālo pakalpojumu parādiem. Lūgums tos nomaksāt pēc iespējas ātrāk, lai apkures sezona varētu sākties bez kavēšanās, – piebilst Rolands.

Vēsture mums līdzās

Rokot jauno ūdensvadu Bikšēres centrā, strādnieku darbu nedaudz traucēja pamatīgie akmens mūra pamati. Nedaudz vēlāk tika atrakti pagrabi, kas vēstīja, ka šajā vietā kādreiz atradusies iespaidīga būve.

Kā pastāstīja **Juris Meļņiks**, viņš ļoti labi atceras tos laikus, kad šeit vēl bija kūts un pagrabi zem tās, izložņāti krustu šķērsu, - Blakus mājā esmu dzimis. Ļoti labi atceros vecos mūrus. Kādreiz te bija divas ēkas. Pagrabi, kas tika atrakti, piederēja vecajam Prudentam. 60 gados, kolhoza laikā, ēkā bija zirgu stallis. Kad uzcēla darbnīcas, tur bija rezerves daļu noliktava. Otra ēka piederēja Bebru saimniecībai. Tā nodega pēc kara laikā, kad tika atminēta vieta, kur tagad kūtiņas. Bija neliela kļūme, un šāviņš trāpīja taisni mērķī. Mūri stāvēja līdz 70 gadiem. Tad uznāca laiki, kad visi tika aicināti dzīvot centrā, un mūri tika nojaukti. Kad uz kolhozu atnāca strādāt Jānis Rauda, viņš par šo lietu saķēra galvu, jo bija iznīcināta pamatīga vēsturiska būve. Tajā

pašā laikā tika nojaukti arī mūri, kas atradās kalnā pie muižas. Skolas laikā tur bija palīgsaimniecība. Netālu no vietas, kur tika atrakti pagrabi, ceļa līkumā uz katlu māju vajadzētu būt lielai virvas bedrei. Skolas laikā ar draugiem pa apkārtni vācām dažādas vecas kara mantas, lādiņus, šautenes. Veikals arī tajā laikā atradās turpat, kur tagad, un tur pieņēma arī dažādus lūžņus. Arī tur no dažādām vietām tika savestas interesantas, arī bīstamas lietas, ko gribējās apskatīt. Tēvs savukārt tās mums konfiscēja un meta tajā bedrē. Vēlāk to aizbēra, un pāri tai tagad iet ceļš. Kad cēla darbnīcas, tika uzrakti kaut kādi senkapi. Atceros, ka braukāja Madonas muzeja darbinieki, pētot šo vietu, – atceras Juris.

Tagad par šīs vietas vēsturi liecinās tikai atmiņas un foto. Žēl, bet bija citi laiki un citas vērtības. Ja laiks būtu iegrozījies citādāk, kas zina, kā tagad izskatītos Bikšēres centrs...

Lappusi sagatavoja Valda K.

Sporta diena „Kopā jautrāk”

Pagasta sporta diena tika plānota 20. augustā, bet laika apstākļi šīn dienā bija ne visai labvēlīgi, un sportiskās aktivitātes tika atliktas uz 28. augustu.

Savas spējas varēja izmēģināt gan mazi, gan lieli. Un, kā atzina paši dalībnieki, galvenais ir piedalīties. Lai visi rezultāti tiktu precīzi piefiksēti, strādāja tiesnešu brigāde – Jānis, Ilona, Inga, Andris, Sabīne un Ineta. Sacensības norisinājās 5 individuālajās disciplīnās un volejbolā, kur startam tika piešķirtas 3 komandas. Par uzvarētājiem kļuva komanda „Divi brāļi, divi Jāņi”, kuras sastāvā spēlēja Jānis un Kārlis Kļaviņi un Jānis Ūbelis. Otro vietu izcīnīja komanda “AVS” un trešo „Svešie”.

Individuālajās disciplīnās startēja nedaudz vairāk kā 70 dalībnieki.

„Lēkāšanā” (lēkšana maisā) ātrākie bija:

Vīriešiem – Jānis Kļaviņš, Jānis Kostjuks un Vairis Skurulis, sievietēm (jeb meitenēm) – Liene Simtniece, Karlīna Dolace un Līga Gailīte.

„Šautriņu mešanā” precīzākie izrādījās:

Vīriešiem – Jānis Kļaviņš, Ivars Auzāns un Māris Liepiņš.

Sievietēm – Mairita Gabranova, Liene Simtniece un Ilona Svārpstone.

Visprecīzāk šava:

Vīriešiem – Uldis Orups, Mārtiņš Šahno un Andris Trečaks.

Sievietēm – Ilona Svārpstone, Laila Kaspāre un Sabīne Kurmīte.

„Riņķu mešanā” precīzākie bija:

Vīriešiem – Juris Liepiņš, Ilgonis Strods

un Edgars Eglītis.

Sievietēm – Laila Kaspāre, Ilona Svārpstone un Valentīna Liepiņa.

„Trāpīšanā” smilšu maisiņus mērķi visprecīzāk meta:

Vīriešiem – Ivars Matuļenko, Ivars Auzāns un Mareks Miežītis.

Sievietēm – Valentīna Liepiņa, Rūta Ozola un Inga Bārbale.

Šajā disciplīnā tiesnese Ineta atzīmēja arī pašus mazākos, kas bija visprecīzākie:

Līva Šahno, Valters Matuļenko, Līva Paliēka un vēl mazākie – Markuss Gabranovs, Aleksis Kurmītis un Kristiāns Auzāns

Noslēgumā gaisā par godu uzvarētājiem un visiem dalībniekiem tika palaists salūts – krāsainās brīnumlaternas, kas, neskatoties uz stipro vēju, uzlidoja augstu debesīs ar domu, ka nākamgad sporta diena noteikti būs ar vēl citiem sporta veidiem, labākiem laika apstākļiem, un kuplāku dalībnieku skaitu.

Valdas K. teksts un foto

Sarkanieši novada sporta spēlēs

Augusta nogalē Ļaudonas vidusskolas sporta laukumā varēja just Vinnija Pūka veselīgo attieksmi pret bitēm, medu un notikumiem simboliskajā “Septiņjūdžu mežā”, kur notika viņa un draugu cienīgi notikumi un dullības. Tā varētu teikt par Madonas novada pagastu sporta spēlēm, kur valdīja vienotība un draudzīga atmosfēra gan starp komandām, gan starp konkurentiem.

Sporta spēles sākās ar Madonas novada pašvaldības veidojošo pagastu komandu pārrādi. Sporta spēlēs piedalījās pagastu pārvalžu un to iestāžu darbinieki un viņu ģimenes locekļi. Dalībniekiem labu atpūtu, enerģijas krājumu atjaunošanu un pozitīvas emocijas vēlēja Madonas novada domes priekšsēdētāja vietnieks Agris Lungevičs, sporta darba organizators Māris Gailums, sacensību rīkotāju vārdā kolēģiem veiksmi vēlēja Ļaudonas pagasta pārvaldes vadītāja Ilze Dreimane.

11 komandu pārstāvji sacentās visdažādākajos sporta veidos, kuru nosaukumi sasauca ar Vinnija Pūka gaitām populārā stāstā – „Lāča ķepas”, „Lāča spēks”, „Piespraud ēzelītim asti”, „Izveicīgs kā sivēntiņš”, „Trusīša cienīgi lēcieni” u.c.

Vislabāk sarkaniešiem veicās volejbolā,

jautrības stafetē „Lāča ķepa”, „Kopīgajā slēpojienā” un „Medus mucas velšanā”, kur iegūtas 3. vietas. Komandā startēja Valda, Jānis un Kārlis Kļaviņi, Monta un Jānis Rubeņi, Rolands Vēzis, Jānis Sudārs, Liene Simtniece, Mārtiņš Auzāns un Raivis Jurevics.

Valdas K. teksts un foto

Vēstures atspulgos

Voldemārs Jēgers

Vecās sarkaniešu ģimenes

Ierakstīšu pēc māju kārtības pa desmitiem, sākot ar pirmo desmitu. Pirmām kārtām ar saimniekiem, ar kuriem bija vairāk saskares. Pēdējos gados atmiņā daudz kas pagājis. Par pēckara dzīvi mani informēja daži sarkanieši, ar kuriem esmu saticies, bet pa to laiku šis tas atkal izgājis no atmiņas.

Trūkstošās ziņas centīšos arvien papildināt.

1. Ruļu Āboliņš. Ruļu māte, dēli Pēteris un Nikolajs un meita. Pēteris bija Latvijas armijas pulkvež-leitnants. Strādāja kā kara izmeklēšanas tiesnesis, no 1940. g.-1944. g. Saimniekoja Pa Ruļiem. Miris vācu varas pēdējā laikā. Nikolajs Āboliņš bija skolotājs Madonas pamatskolā. Apprecējās ar vidusskolas skolotāju Martu Alders. Kara laikā izbraukuši uz ārzemēm. Meita (šķiet Glafīma) bija precēta ar zvērīnāto advokātu Aleksandru Lazdiņu, kuram netālajā Madonā bija uzcelts savs nams. 1941. gadā Lazdiņu ģimene tika izsūtīta. Ruļu māte dzīvoja savās mājās arī pēc kara. Vēlāk Ruļos tika ierīkota putnu ferma.

2. Ruļu Pomers. Mājas skaitījās kā Pomera mantinieku īpašums. Vēlāk mājas nogruva un tanīs saimniekoja Antonijs Pomers.

3. Palsānu Dolacis. Brāļi Jānis un Eriks, māsa 1924. gadā mira pašnāvībā, viņa tolaik studēja. Pie saimnieka Jāņa Dolāča ilggadīgi dzīvoja saimniece Lietaviete.

4. Ķaupiņu Caunītis. Saimnieks Pēteris Caunītis apprecējās ar Kristīni Māliņu, kura pie viņa pirmkārt strādāja kā kalpone.. Caunītis mira Latvijas beidzamos gados, un saimniekoja Kristīna Caunīte. 1949. gadā izsūtīta.

5. Zvirbuļu Zvirbule Emīlija šo saimniecību, ap 6. ha platībā, ieguva pirkšanas ceļā un to atdalīja no Ķaupiņu mājām, kurām šis zemes gabals bija starpgabalā pie Madonas ceļa. Pirms tam saimniecība saucās Ķaupiņu mazmāja un tur dzīvoja dažādi ļaudis, starp tiem ilgāku laiku grostonietis Aleksandrs Spricis ar savu daudz bērnu ģimeni.

Emīlija Zvirbulis – Zaru māju saimnieka Zvirbuļa Brenča meita. Gājām dažus gadus Madonas vidusskolā, pēc kam viņa pārcēlās uz Rīgas vidusskolu. Latvijas laikā strādāja kā skolotāja Baltinavā, no 1946. gada bija pārzine Grostonas skolā, pēc tam kā skolotāja Gaiziņkalna skolā. Aizgājusi pensijā nu dzīvoja Abrienās, netālu no skolas. Pēc Zvirbuļu iegūšanas te ierīkojās Zvirbules māsa Helene Spice, kura šeit saimniekoja. Kad Emīlija bija pārzine Grostonas skolā, Helēna bija skolas saimniece. Pēdējās dēls Nikolajs Spricis – tagad rajona izglītības nodaļas vadītājs.

6. Kalna-Kakšu Ozoliņš. Līdz 1927. gadam mājas skaitījās kā Ozoliņu mantinieku

Avīzē sākam publicēt jaunu vēstures liecību – Sarkaņu pagasta skrīvera Voldemāra atmiņas. Lasot šos aprakstus, varbūt kāds Sarkaņu iedzīvotājs atradīs savā pūra lādē vēl kādu bijušo „Ulmaņlaiku” saimnieku fotogrāfiju, kuru nogādāt man, lai tā varētu tikt ievietota „Sarkaņu grāmatas” otrajā daļā.

Manās rokās nonāca Sarkaņu pagasta ilggadējā skrīvera *Voldemāra Jēgera* piezīmju klade, kurā viņš ir aprakstījis visas pagasta

īpašums un tās apsaimniekoja mirušā saimnieka dēls Paulis Ozoliņš. Kad pēdējais aizgāja iegātņos uz Zariem, mājas pārņēma otrs brālis Jānis. Viņš pārnāca no Kokneses pagasta, kur sievas dzim Andersones ģimenei bijušas lielākas mājas. Jānis Ozoliņš, saukts „Kakšu Vaņa” neprata saimniekot un slikti dzīvoja. Ģimenē bija daudz bērnu. Aizņēmās no Valsts zemes bankas naudu it kā ēku pārbūvei, bet neko daudz nepārbūvēja. Viena no viņa meitām apprecējās ar Teodoru Kapleri. J. Ozoliņš mira Latvijas laikā. Ozoliņu mātai prec. Paeglis no Kakšiem bija atdalīts vesels zemes gabals. Ozoliņu tēvs savā laikā bija it kā feldšeris. Piedalījās 1905. gada nemieros. Kad soda ekspedīcijas kazāki viņu pēruši nagaikām, Ozoliņš lūdzies, lai viņu nesitot, jo šis neesot vienkāršs zemnieks, bet feldšeris. Uz to kazāks atbildējis – tu feldšeris, bet es dakteris, un darījis savu uzdevumu.

7. Lejas Kakšu Ozoliņš. Saimnieks Aleksandrs Ozoliņš dzīvoja vientuļš, ar savu māsu arī neprecējušos Ilzi Ozoliņu. Mana darba sākumā viņš bija pie 50 gadu vecs. Aleksandrs bija rūpīgs saimnieks.

8. Kakšu mazmājas Annas Aronietis vīrs bija kalējs, un tādēļ viņa sievu saukāja par cunftieni. Mazmāja atradās pie Madonas - Kusas ceļa, un es tai braukāju daudzreiz garām uz skolu un Praulienu. Te piekalnē šķīdoņu laikā bija visai sliktas ceļš. Annas meita apprecējās ar cietumsargu Kārli Liepiņu.

9. Zaru Ozoliņš. Saimniece Marija Ozoliņš, dzim Zvirbulis. Viņas māsa skolotāja Emīlija un Helēna jau minētas aprakstā par Zvirbuļiem. Marijas brālis bija advokāts Rīgā. Vīrs Paulis Ozoliņš (no kalna Kakšiem) drīz pēc apprecēšanās māju pameta un aizgāja strādāt pie kādām labākām būvēm Latgalē. Pats teica, ka gribot nopelnīt. Pēc kāda laika atgriezās un uzsāka saimniekot. Viņš sacēla Zaros jaunas ēkas. Paulis Ozoliņš visu laiku bija Biržu savstarpējās ugunsapdrošināšanas biedrības darbinis. Bērnu ģimenē nebija. Kara laikā mājas nodega. Vēlāk Ozoliņi dzīvoja Zodu Sniezdziņa mājās. Paulis Ozoliņš strādāja kā saimniecības vadītājs Madonas slimnīcā un vēlāk

mājas – unikāls dokuments. Voldemārs pagasta padomē sāka strādāt 1926. gadā un ar mazu pārtraukumu veselības dēļ nostrādāja līdz 1944. gadam. Kladi man uzdāvināja viņa meita Antra. Es centos sameklēt pēc iespējas vairāk bijušo saimnieku fotogrāfiju, ko pievienoju Voldemāra rakstītajam. Tāpat vietām papildināju tekstu, ja kaut ko jaunu uzzināju. P.S – autora papildinājums.

Andris

kā noliktavas pārzinis remontu-celtniecības kantorī. Ar viņu satikos 1955. g. Saikavas mežniecībā, kad abi ar sievu bija atbraukuši pēc jumta skaidām.

10. Zaru Melders. Saimnieks Artūrs Melderis, sieva skolotāja Emīlija dzim. Ozoliņš. Pats Melderis mira vācu laikā. Sieva strādāja Madonas skolās kā skolotāja. Ģimenē bija meita.

11. Zaru Ramans. Divas māsas Anna Ramane un Emīlija Viča, bija jau padzīvojušas sievietes. Annai Ramanei bija vairāk izglītības, viņa pārvaldīja vācu valodu. Emīlijas vīrs Ādams Vičs bijis par kučieri pie aprīņķa priekšnieka Baulona. It kā medībās sašauts, vēlāk saņēma pensiju. Kādā starpgabalā sāka būvēt māju.

Kad vācieši ienāca Madonā 1941. gadā, kādi kareivji patvarīgi paņēmuši cūku no šīs saimniecības. Anna Ramane devusies uz tuvējo Madonu un griezusies pie kāda augstāka virsnieka ar sūdzību. Virsnieks pateicis „das darft nicht sein” (tas nedrīkst notikt). Cūka pa to laiku droši vien bija jau nokauta, un varbūt tas pats virsnieks pusdienās ēda cūkas cepeti.

14. Aivaru Aivars. Madonas namsaimnieks Andrejs Lūļāks pārdēvējās par Aivaru. Madonā viņam bija divi nami pretīm Kumsāra namam (manai pirmajai skolai). Trīsdesmitos gados viņš sāka celt ēkas uz Priecumu mājas zemes, kas piederēja brālim Priecumu saimniekam Kārlim Lūļākam. Varbūt zemes gabals viņam pienācās kā mantojums no tēva. Uzcēlis ēkas, Aivars pārgājis dzīvot uz „Aivariem”. Viņam bija arī zirgs. Vācu laikā Aivaros saimniekoja Aivara dēls ar savu sievu Luciju. Pēdējā bija enerģiska sieviete un nāca uz pagastnamu kārtot visādas vajadzības.

Lūcija un Alfons Aivari.

Diks Aivars, Anita Aivare, Lūcija Aivare un Alfons Aivars (Andreja dēls).

Materiālu sagatavoja **Andris Trečaks**

Daudz balto dieniņu!

Mūžs daudzkrāsaini zied...

Nozīmīgu jubileju šīs vasaras nogalē, savās mājās Sarkanos svinēja **Ērika Ozola**. Pie jubilāres viesojos, kad svētki bija teju aizvadīti un mājās virmoja tuvinieku un draugu dāvēto ziedu smarža. Saruna rit par ģimeni, padarītiem un vēl nepadarītiem darbiem, prieka un skumju brīžiem, bet visam cauri mirdz daudzkārt teiktais: "Sarkanos dzīvo labi cilvēki..."

Sarkanos esam „iesūnojuši”

– Nāku no kuplas un stipras ģimenes, kam saknes meklējamas Sarkanu puses „Blesēnu” mājās. Te dzīvojuši mani vecāki Pēteris un Velta Brieži, te dzīvojuši vecvecāki un dzimtajās mājās izaugām arī mēs – Ēvalds, Rūta, es, Pēteris un Inta. Mums bija brīnišķīgi sabiedrībā cienīti cilvēki. Nekāda lielā rocība jau pēckara gados nebija, bet visi izaugām un vecāki mūs visus arī izskoloja vidējās un augstākajās mācību iestādēs. Līdz ar diplomu saņēmām arī darba norīkojumu. Gadiem ritot, visi, izņemot jaunāko māsu, atgriezāmies Sarkanos un strādājām kolhozā.

Prieks, ka arī bērni un mazbērni tepat vien dzīvo un tālāk par Madonas novadu viņus darba un dzīves gaitas nav aizvedušas. Kopā ar Jāni esam izaudzinājuši četrus bērnus, lepojamos ar sešiem mazbērniem un šobrīd jau esam vecvecmāmiņa un vecvectētiņš. Ziemassvētku laikā svinēsīm zelta kāzas.

Kā jau katrā ģimenē prieka brīži mijās ar skumīgiem. Sāpīgs bija atvadu brīdis no vecākā brāļa Ēvalda, tāpat no vecākiem. Bieži nākas dzirdēt līdzcilvēkus sūkstāties, ka, aizejot no darba, dzīve kļūst garlaicīga. Neesmu to izjutusi ne mirkli. Nekad ar Jāni mājās neesam bijuši vieni. Visu laiku apkārt bērni, mazbērni, arī draugiem mūsmājās patīk. Paši nekad nesam bijuši vērotāji no malas. Jaunāki būdami, paši dejojām, spēlējām teātri. To no mums pārmantojuši arī bērni. Dace savulaik spēlējusi un vadījusi teātri, dejojusi jauniešu un vidējās paaudzes deju kolektīvā, arī Guntars un Agnija savulaik dejojusi, bet jaunākā meita Kristīne ir aktīvākā no bērniem. Spēlē teātri, dejo „Labākajos gados” un šad un tad mūs pārsteidz ar kādu jaunu talantu, piemēram, ģitāras spēli vai kādu jauku gleznu. Dažādas prasmes izmēģinājuši arī mazbērni.

Darbs deva prieku un gandarījumu

– Ir bijis daudz skaistu un neatkārtojamo brīžu, bet kā skaistāko un raženāko uzskatu laiku, kad strādāju kolhozā par arodbiedrības priekšsēdētāju. Tas bija interesants darbs. Vienmēr kopā ar cilvēkiem. Bijām liels, vienots kolektīvs, vienalga kādu darbu katrs darītu.

Es neticu, ka var bez cilvēkiem, es vienmēr esmu tiekusies uz tiem.... „Mūsu laiks” – tā tiekoties saka manas paaudzes cilvēki. Mēs strādājām ar aizrautību, stundas neskaitot. Atradām laiku gan darbam, gan svētku brīžiem. Kolhoza vadība domāja ne tikai par ražošanu, bet arī par darba apstākļiem, atpūtas un svētku brīžiem. Ja bija sakārtota sadzīve, arī darbi veicās labāk. Kopā strādājām, kopā svētkus svinējām. Līgo svētkus svinējām arī tad, kad to darīt īpaši vēlams nebija. Dēvējām tos par „Darba un draudzības svētkiem”, bet datums gan palika nemainīgs 23. jūnijs. Vērienīgākais pasākums manas darbības laikā bija kolhoza „Sarkanais stars” 35 gadu jubilejas svinības. Saviļņojošs brīdis bija, kad estrādē lēniem solīšiem kāpa vecie ļaudis, atbalstoties uz spieķīša vai drauga pleca. Viņi piedzīvojuši kolhoza pirmsākuma grūtus gadus.

Svētku brīdī, Bikšēres estrādē.

Kopā ar cilvēkiem ir nācies būt ne tikai svētku brīžos. No ļoti daudzām mājām esmu aicināta teikt pēdējos atvadu vārdus mūžībā aizgājušajiem. Esmu izvadījusi gan sirmgalvjus, gan cilvēkus spēka gados, gan tos, kam dzīves ceļš bija tikko sācies. Nekad neesmu varējusi vienaldzīgi noskatīties cilvēku pārdzīvojumos, cik likteniem līdzīgi izdzīvots! Šādos brīžos cilvēks ir daudz atvērtāks un neaizsargātāks. Bet esmu daudz arī ieguvusi, labāk iepazīsusi cilvēkus. Ar Sarkanu cilvēkiem, kas šeit dzīvo paaudžu paaudzēs, satiekos kā ar labiem draugiem.

Liela daļa no cilvēka mūža pāiet darbā. Tas sniedz gandarījumu, labus draugus un sajūtu, ka blakus ir atbalsts un ka jebkurā brīdī darbabiedrs var prasīt atbalstu tev. Šīs sajūtas, manuprāt, pietrūkst tagad. Bikšēres centrā, tāpat Sarkanos un citviet pagastā darba vietu ir maz. Līdz ar to arī nav lielu un stabilu kolektīvu. Cilvēki strādā citur un mājās atgriežas tikai vēlās vakara stundās. Nav vairs tādas kopības sajūtas, kas pagastā cilvēkus vienoja pirms vairāk nekā 20 gadiem.

Priecē tas, ka tradīcijas, kas iesāktas pirms daudziem gadiem, turpinās. Sarkanu pagasta vadība atceras savu cilvēku nozīmīgās dzīves jubilejas, tāpat atvadu brīdī ir kopā smilšu kalniņā, pateicībā par cilvēka mūžu. Joprojām Kalnagravās dejo, dzied, spēlē teātri. Un gribas ticēt, ka arī turpmāk Sarkanu pagasta vārds izskanēs un nepazudīs dažādu reformu krustcelēs.

Atpūtas un svētku brīži kopā ar draugiem un tuviniekiem

– Visu laiku esmu cilvēkos, esmu gājusi sabiedrībā, arī tagad mierā nevaru nosēdēt. Ik pa brīdim izdodas ielānot kādu jauku braucieni vai tikšanos. Neaizmirstami ir tradicionālie kursa biedru salidojumi no akadēmijas laikiem. Uz tiem mani izvīzina meitas. Kristīne sēžas pie auto stūres, un, kamēr es *tusējos*, kā tagad saka, meitenes ielāno sev ekskursijas. Pēdējo reizi ar kursabiedriem tikos šinī vasarā Kandavā. Iespaudu daudz. Kursabiedrs izveidojis tādu kā *Likteņdāru* savējo piemiņai, kas savulaik uz Sibīriju aizvesti. Studijas Lauksaimniecības akadēmijā pirms daudziem gadiem beidzām kādi 130, tagad 40 jau vairs nav mūsu vidū. Vairāki aizsaulē aizgājuši pagājušajā gadā, arī viens no Madonas rajona bijušajiem vadošajiem darbiniekiem Leo Bērziņš.

Savukārt Stāmerienas lauksaimniecības tehnikuma absolventi pēdējos gados pulcējas pie manis. Viņiem mūsmājās patīk un visi jūtas kā savējie. Par dažādām kaitēm šinīs reizēs nerunājam. Mēs vienkārši izbudām katru tikšanās mirkli.

Vēl tagad esmu ļoti emocionāli uzlādēta ne tikai kā nosvinētās jubilejas. Kopā bija visi manējie – ģimene, radi, draugi un bijušie darba biedri... neaizmirstams svinību brīdis zem ražas pilnajiem ābeļu zariem, pēc tam atmiņas un sadzīves sarunas mājās. Likās, ka laiks apstājies, un mēs atkal esam enerģijas un dzīvesprieka pilni.

Ērika ar pašiem tuvākajiem jubilejas reizē savā ābeļdārzā.

Vārdi, ko saku bieži un gribu pateikt arī šoreiz

– Esmu pateicīga saviem mīļajiem, radiem un draugiem par siltajiem vārdiem un laba vēlējumiem. Paldies! Tie būs kā ceļmaize turpmākajiem mūža gadiem. Šīs dienas māja ir pilna ar ziediem. Uzsmaržo atmiņas skaistas gan par pagājušo laiku, gan par skaisto svētku brīdi. Un, kamēr vēl šeit lēnām vīst jubilejas ziedi, gribu teikt vārdus, ko dzīvē izrunāju bieži, no rītiem iedama caur dārzu, priecājoties par uzplaukušo ziedu un ieklausoties putnu dziesmās:

*Ļauj zeme, lai es vēl ilgi varu uz pleca nesot saules staru,
Pa taviem ceļiem mīlot iet.*

Ērikas Ozolas dzīvesstāstā ieklausījās Valda Kļaviņa,
foto no personīgā arhīva

Saimnieks savā zemē

Oāze zemes virsū

Vasara jau krietni pagriezusies uz rudens pusi, dārzos nobriedusi jaunā raža un dobēs ziedēt sākušas asteres. Ciemojos „Ceriņu” mājās, kur saimnieko Vija Krūmiņa un Leons Eļskis. Nekādi lieli saimniekošanas projekti šeit realizēti netiek, vien strādāts tā, lai pašiem būtu prieks un gandarījums.

Gribējās savus laukus

– „Ceriņus” nopirkām kolhozu privatizācijas laikā. Māja ārpus centra, tā bija kundzes Vijas ideja, – stāsta Leons, un turpina, – tā bija tāda kā iekšēja nepieciešamība, ko izjutām. Radās iespēja un to arī izmantojām. Nopirkām no cilvēka, kas tur dzīvoja, jo īstie saimnieki – divi brāļi – bija miruši. Viens no viņiem jūrnieks, otrs, savulaik izbraucis uz Sibīriju. Vēlāk gan uzradās tāda kā pussaimniece no Rīgas, un, lai izvairītos no turpmākām formalitātēm, vienojāmies un to nopirkām vēlreiz par *repšiem*. Īpašums bija iegādāts, bet vecā māja dzīvošanai īsti piemērota nebija, bija vajadzīgs liels remonts. Tam vienkārši pietrūka laika. Pats strādāju uz traktora, Vija siera rūpnīcā. Gadījās strādāt bez brīvdienām. Un ne jau mums vieniem laiks skrien milzīgā ātrumā. Pavisam nemanot, 20 gadi paskrējuši, kā sākām uz šo pusi braukāt.

Mājiņa pašu spēkiem

Līdz ar īpašuma sakopšanas darbiem radās doma par savu mājiņu. To, ka lielu māju neuzcels, bija skaidrs. Tika izlemts par labu nelielai pirtiņai, kurā izbūvēta istabiņa arī nakšņošanai. Pirtiņu cēlis pats saimnieks Leons, palīdzējis dēls. Sākumā ielieti pamati, tad trīs gadu laikā pirtiņa pabeigta, un sāka lietot arī par mājvietu vasaras mēnešos. Arī ziemā nedēļas nogales tiek pavadītas „Ceri-

ņos”. Pirms trim gadiem pirtiņa paplašināta, izbūvēta terase, lai vasaras vakaros būtu, kur nesteidzīgi tēju padzert vai vienkārši tāpat līdz vēlai naktij ieklausoties un izbaudot dabu. Tagad izbūvēta arī guļamistaba otrajā stāvā. Tas vasaras dzīvošanai un ciemiņu ērtībām. Ir doma, ka varētu nosiltināt un iebūvēt kamīnu, bet tas tāds sapnītis, lai būtu uz ko tiekties... Un, kā atzīst saimnieki, nekad jau nevar zināt... varbūt dzīve piespiedīs.

Visu nekad nevar padarīt

Sarunu turpina kundze Vija, – kad sākām uz šejieni braukāt, viss te izskatījās pavisam savādāk. Teritorija bija aizaugusi krūmiem un briksņiem, ko pamazām sākām sakopt, atbrīvojot no visa liekā. Pamazām esam tikuši ar to galā, un skats, kāds paveras tagad, ir apmēram gadus trīs.

Bez briksņu likvidēšanas pirmais, ko izdarījām, iestādījām ābeļdārzu. Tam ir jau gandrīz 20 gadu un prieks, ka ābelēm mūsu zemīte patīk, saka Vija, – Kad draugi vai radi jautā, kam jums tik daudz ābeļu, Leona atbilde skan pārliecināti – skaisti zied!

Visu, ko šeit darām, ir savam priekam. Ikdienā Leons ir prom jau 11 gadus, brauc ciemos nedēļas nogalēs. Visas ikdienišķās lietas gulstas uz maniem pleciem, – saka Vija un turpina, – man gan tas nesagādā grūtības. Gluži otrādi, iekopjot un ravējot puķu dobes un pļaujot zāli, atpūšos no ikdienas darbiem, ir sajūta, ka esmu izdarījusi svētīgu darbu. Man tas dod spēku un lielu gandarījumu. Ir ļoti laba sajūta, kad pēc telpās pavadītas darba dienas, braucot ceļa līkumā paveras saņemts skaists skats, – ar smaidu atzīst Vija. Arī pati vieta apmierina, jo atrodas ceļa malā, apkārt labi kaimiņi. Dzīvojam, viens otru ne-

traucējot. Ja būs vajadzīga palīdzība, zinu, ka „Poteru” mājās to var meklēt, kaut vai puķes aplaistīt, ja ilgāk esam prom, – saka Vija. Pēdējos gadus vasarā Vija katru vakaru nemēro ceļu uz Biksēri. Arvien biežāk uzturas „Ceriņos” un no šejienes taisnā ceļā uz darbu. Dzīvoklī jūtoties kā ieslodzījumā. Kādreiz netraucējušas bērnu čalas un mašīnu troksņi. Tagad arvien vairāk liekas, ka tā visa centrā par daudz. Gribas plašumu un lauku gaisu.

Sākumā „Ceriņos” bijis arī kārtīgs piemājas dārzs. Tagad uz laiku tiek ieturēta tāda kā pauzīte. Zemes apstrāde nekāda lētā nav un arī laiks ir tik, cik ir, arvien pietrūkst. Kā saka saimnieki, – mazdārziņa iekopšana un pieklājīgas siltumnīcas izbūve ir plāns Nr. 1 tuvākajiem gadiem. Ir doma, ka tas varētu notikt jau nākamgad.

Tāpat doma par lielāku māju kaut kur dziļi sirdī noglabāta. Ja vinnētu kāda loterijā, sapni varētu īstenot viens divi, – smeļ Leons un piebilst, – Dzīve rādīs, vai tas paliks tikai kā sapnis vai izdosies to realizēt.

Vidzemē jūtamies labi

„Ceriņu” saimnieki nāk no Latgales pusēs. Vijas šūpulis kārts Rēzeknes pusē, Leons par savu dzimto pusi sauc Ludzas apkārtni. Vija Sarkanu pusē dzīvo jau 30 gadus, Leons par pāris gadiem mazāk, bet abi kā viens atzīst, – nekad nesam nožēlojuši savi izvēli. Dzimtajā pusē joprojām dzīvo radi. Tur atgriežamies vismaz vienu reizi gadā uz kapusvētkiem. Bet dzīvot tur negribētu. Varbūt pa šiem gadiem ļoti pierasts šeit, bet nekas nevelk atpakaļ. Rēzekne liekas par daudz krieviska. Īsti iejusties tur vairs nevaram. Par dzīvi šeit var teikt tikai labus vārdus, – saka Vija, – ir jauki cilvēki, labi kaimiņi. Viss, kas vajadzīgs priekš dzīves. Šeit ir mūsu miera osta.

Arī man, ciemojoties lauku mājās, kas atrodas 6 km no pagasta centra, ir sajūta, ka vietai apzīmējumu ļoti precīzi noformulējusi Vijas krustmeita, kas daudzus gadus dzīvo Anglijā un Latvijā ir tikai ciemiņš. Redzējusi svešas zemes, par šo vietu viņa saka, „ja ir uz pasaules oāze, tad tie ir „Ceriņi”.

Valdas K. teksts un foto

Jauna pieredze

Nedēļa labestības un radošuma atmosfērā

No 3.-10. jūlijam man bija uzaicinājums un dota iespēja būt vienai no pasaules latviešu saieta „3 x 3” avīzes veidotājiem. Ar prieku pieņemu uzaicinājumu un to nenācās nožēlot. Vienīgais, kas pietrūka – laiks, jo avīzes iznāca katru vakaru. Bija ļoti daudz interesantu lietu, ko gribējās izziņāt, tāpat gribējās iemācīties kādu jaunu prasmī, darboties ievirzēs, bet darbs pie avīzes veidošanas bija diezgan saspringts. „Esam kā liela, draudzīga ģimene” – tā pasaules latviešu saieta „3 x 3” atklāšanā teica tā koordinatore Latvijā Inese Krūmiņa. Tas bija jūtams visas nedēļas garumā. Cilvēki, kas bija sabraukuši no visdažādākajām Latvijas vietām un ārvalstīm, bija fantastiski gan savā personībā, gan radošajās izpausmēs. Biju patīkami pārsteigta par daudzām kuplajām jaunajām ģimenēm, kas visas nedēļas garumā lieliski tika galā gan ar vecāku pienākumiem, gan paspēja iegūt daudz jaunu prasmju un zināšanu. Ļoti patika Sibīrijas latvieši. Kontaktējoties ar viņiem uzzināju par viņu dzīvi tālajā Krievzemē. Katrā ziņā viņi latviskās tradīcijas tur lielākā godā nekā viens otrs no mums.

Saieta pamattēma šogad bija *Tēvu tēvi laipas meta, bērnu bērni laipotāji*. No šejienes arī avīzes nosaukums „Laipotāji”. Avīzes veidotāju komanda bija lieliska un ļoti draudzīga. Dienas sākumā sadalījām pienākumus un beigās pašiem bija neizsakāms prieks un gandarījums par paveikto. Avīžnieku komandā biju tā, kas rakstīja par cesvainiešiem – ieviržu vadītājiem, tāpat par ģimenēm.

Strādāju kopā ar māsām Biteniecēm – Lauru un Montu no Talsu puses. Par sevi viņas teica, ar „3 x 3” esam izaugušas. Nākamajā

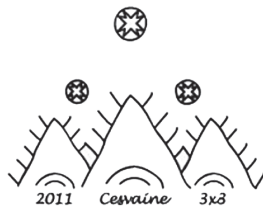
gadā saietā, kas notiks Kandavā viņu ģimene būs saieta organizatori no Latvijas

pusēs. Avīzes fotogrāfe bija Līga Luste, kas fotografēšanas māku apguvusi pie slavenā fotogrāfa Gunāra Bindes. Arī viņai „3 x 3” ir jau septītā nometne. Maketētājas pienākumus veica Gundega Kalendra, kas ikdienā strādā par mākslinieci dizaina un poligrāfijas aģentūrā *Artekoms*. Īsta leģenda un fantastisks cilvēks mūsu komandā bija aktieris, literāts, dramaturgs, žurnālists un tulkotājs Uldis Siliņš no Austrālijas. Viņš mūsu komandā bija *dzeltenās preses* pārstāvis. Viņa raksti bija humora un divdomību pilni.

Iespēju piedalīties saieta darbā izmantoja arī vairāki sarkanieši. Kā atzina Sarkaņu pamatskolas skolniece Endija Zvirgzdiņa, iemācīties varēja ļoti daudz, tāpat noskatīties koncertus, tikties ar interesantiem cilvēkiem. Pati viņa piedalījās puzuru gatavošanā un pērliņu rotu gatavošanā un pārliecinājās, ka jebkurš darbs prasa lielu uzņēmību un pacietību.

Nedēļu, kas pavadīta saietā kopā ar brīnišķīgiem cilvēkiem, neaizmirsīšu nekad. Tā deva ļoti daudz pozitīvu emociju un pārliecību, ka par maz zinām latviskās tradīcijas, rituālu tautas dziesmas un par maz laika veltām viens otram.

Valdas K. teksts, Līgas Lustes foto

“Sarkaņu Ziņu” favorīts

Andris Jubelis Pasaules čempionātā

No 10. – 21. augustam Francijā Savoie Grand Revard kūrortā notika Pasaules čempionāts orientēšanās sportā (WOC 2011), kurā desmit dienu garumā sacentās pasaules ātrākie orientieristi no 52 valstīm. Šo sportistu skaitā pirmo reizi

Latvijas pieaugušo izlases sastāvā pasaules čempionātā startēja arī Madonietis Andris Jubelis, kurš Latvijā pārstāv orientēšanās komandu Mežmalas MTB. Andris startēja divās distancēs – Garajā distancē un sprintā. Sākumā katrai no distancēm ir kvalifikācijas skrējieni, kur visi skrējēji tiek sadalīti trīs grupās, un tad ir jāiekļūst labāko skaitā, lai startētu finālsacensībās. Andris savā labākajā disciplīnā garajā distancē cīnījās ļoti labi un pārliecinoši izcīnīja vieto finālsacensībās, kvalifikācijas 9 kilometru garo distanci veicot 1 stundā un 18 minūtēs. Fināls bija ļoti smags ar grūti skrienamu un kalnainu apvidu, kurā jāveic bija 16 kilometri ar 700 metru kāpumu. Andris finišēja pēc 2 stundām un 27 minūtēm un izcīnīja 39. vietu, kas ir līdz šim labākais viņa panākums, startējot pasaules elitē. Sprintā, kaut gan Andris bija kļuvis par Latvijas čempionu sprintā, neveicās tik labi, jo tika pieļautas kļūdas un līdz finālsacensībām pietrūka 24 sekundes. Kā atzina pats Andris, tad ar startu viņš ir apmierināts, jo šis bija viņa pirmais čempionāts un izdevās iekļūt kādā no fināliem, kas debitantiem izdodas reti. Neliela vilšanās ir par sprinta sacensībām, jo fiziski ir jūties gatavs cīnīties par augstām vietām, bet nedaudz pietrūka tieši tehniskais izpildījums, jo tika pieļautas kļūdas ceļa variantu izvēlē. Nākamie galvenie starti Andrim paredzēti Latvijas un Somijas čempionātos, kā arī divos Pasaules kausa posmos. Andris vēlētos pateikties galvenajiem atbalstītājiem ceļā uz panākumiem – Mežmalas MTB, personīgi Arvīdam Apfelbaumam un „A.A. & Būvkompanijas”, Latvijas orientēšanās federācijai, Madonas novada pašvaldībai un Madonas bērnu un jauniešu sporta skolai.

Gints Jubelis
Mežmalas MTB pārstāvis

“Laipotāja” veidotāji. No kreisās: Līga, Gundega, Valda, Uldis, Monta un Laura.

Fotoreportāža

Amatu diena Biksēres muižā

Sarkaņu pagastā Biksēres muižas svētku tradīcija tika aizsākta pirms trim gadiem. Šobrīd pati muižas ēka gaida savu atjaunošanu un ar vizuālo izskatu īpaši lepoties nevar, tāpēc svētki, kas muižas kompleksa teritorijā notika jūlija nogalē, aizritēja kā Amatu diena ar daudzveidīgu programmu, kurā katrs varēja līdzdarboties vai vienkārši izbaudīt skaistu vasaras dienu kopā ar ģimeni un draugiem.

Celaines aušanas tehniku Biksēres viesiem ierādīja dāmu kluba „Maadam” pārstāves no Sarkaņu pagasta sadraudzības pašvaldības Igaunijā Maetaguses, tapošanas māku interesentiem mācīja Vanda Podiņa, pērliņu rotu gatavošanas darbnīcu vadīja Vanda Podiņa. Jaunākie svētku dalībnieki vislielāko interesi izrādīja par mūzikas instrumentu gatavošanu no dabas materiāliem, ko viņiem apgūt palīdzēja Ērika Tropa. Tāpat Ērikas vadībā varēja mācīties aust un izgatavot savas mājas interjeram nelielus gobelēnus. Vienlaikus radošajām darbnīcām darbojās arī mājražotāju un amatnieku tirdziņš, kurā *pamielot* acis un iegādāties varēja gan rokdarbus, gan pērļu rotas, gan

mājas gatavotu vīnu un pašceptus pīrādziņus.

Tiem, kas paši darboties nevēlējās, bija iespēja apskatīt muzeja „Biksēres klēts” ekspozīciju un par katru eksponātu iztaujāt tā īpašnieku Andri Trečaku. Atvērti bija klēts pagrabi, kuros izvietotās izstādes iepazīstināja ar Sarkaņu pagasta vēsturi bildēs, pagasta jauno mākslinieku darbu izstādī un rokdarbu izstādī, ko bija sarūpējušas Sarkaņu pagasta rokdarbu pulciņa dalībnieces. Vienā no pagrabiem bija izvietota amatiereteātra „Piņģerots” kinozāle, kurā video versijā rādītās filmas iepazīstināja ar teātra 2007. gadā iestudētajām izrādēm. Ar Latvijas dabā sastopamajām zāļu tējām un to ārstniecisko nozīmi iepazīstināja Valda Aroniete. Visi pasākuma viesi varēja nobaudīt Ivetas vārīto dārzenų zupu un uzziņāt tās īpašās garšas noslēpumu.

Savus priekšnesumus bija sagatavojis amatiereteātris „Piņģerots” un Igaunijas viesņās. Liela interese bija šķēršļu pārvarēšanas paraugdemonstrējumiem, ko ar saviem mīluļiem zirgiem demonstrēja Marija un Vladislavs. Par šī sporta veida

niansēm komentārus sniedza Biruta, kuras vadībā visas dienas garumā mazuliem bija iespēja arī izvizināties zirga mugurā.

Svētku diena Biksēres muižā noslēdzās ar retro modes skati, kurā vietējie modeļi demonstrēja dizaineres Ingridas Zāberes un Žanetes Villerušas savāktu 50.-70. gadu kolekciju. Kā jau modes skatē pienākas, tika demonstrēti gan peldkostīmi, gan apakšveļa, un tērpu parādi noslēdza kāzu kleitās ģērbtas modeles. Modes skati lieliski papildināja Liezeres deju grupa „Jautrās māsaimnieces”, kas katru savu priekšnesumu pasniedza savādāk ģērbušās. Modes skates noformējumu estrādē veidoja darbnīcas „Gobelēns no dabas materiāliem” dalībnieki, kuriem prasmi tā gatavošanā ierādīja

Valentīna Gailīte.

Diena aizritēja ātri, izbaudot skaisto dabas ainavu, Biksēres muižas parka īpašo auru un iegūtu kādu jaunu prasmī vai atziņu, ka ne jau vienmēr visam jānotiek pēc noteiktiem standartiem. Cilvēki arvien vairāk izmanto iespēju apmeklēt un līdzdarboties netradicionālos pasākumos, kur esi gaidīts un jūties kā savējais.

Valda K., tautas nama „Kalnagravas” direktore.

Didža Akmentiņa foto

Ceļojumi

Iespaidi vienas dienas garumā

25. augustā ekskursijā devās pagasta pensionāri. Šogad ar pagasta pārvaldes sarūpēto autobusu ekskursiju maršruts veda pa Valmieras apkārtni.

Pirmais apskates objekts Sietiņiezis. Lai nebūtu jāmēro vairākus kilometrus garais līkums, Gauju nolemjam šķērsot pie Jāņumuižas. Pie tilta uzstādīta ceļazīme vēsta, ka to šķērsot var tikai 12t smaga tehnika. Lai būtu drošāk, kāpjam ārā, un Vidzemes lielāko upi šķērsojam kājām pa trosu tiltiņu. Gauja šīnī vietā ir rāma, bet pietiekoši plata, lai vienam otram sareibtu galva. Pie Sietiņieža mūs sagaida Kocņu novada kultūras darba organizatore Ināra Blūma, lai būtu kopā ar mums visu ceļojuma laiku un izrādītu sava novada ievērojamākās vietas.

Sietiņieža nosaukums cēlies no tā, ka iezis ir bagātīgi izrobot. Ārkārtīgi daudzveidīgs iezis veido daudzas neparastas formas – alas, stabus, nišas, arkas. To uzskata par vienu no augstākajiem iežiem Latvijā, no Sietiņieža augstākās vietas paveras izcils skatu punkts. Sietiņiezi veido gaiši, vāji cementēti, sadēdējuši smilšakmeņi, kas veidojušies 350 miljonu senā ģeoloģijas vēstures periodā devonā, kad Latvijas teritoriju klāja jūra. Apmeklētāju ērtībai visa ieža garumā gar Gaujas krastu uzbūvētas kāpnītes. Kāpņu galā paveras brīnišķīgs

skats uz Gauju, un tur novietots akmens ar uzrakstu „Skaties uz skaisto Latviju un priecāties par to”, ko uzstādījuši LU studenti no studentu organizācijas “Vienotie Līdumi” pavasara darba svētkos 1927. gadā. Zem uzraksta iegravētās piecas svītriņas simbolizē studentu organizācijas centienus: zinātņi, darbu, skaidrību, brīvību un tēvzemi.

2005. gadā akmens ar tā kādreizējo uzstādītāju piekrišanu tika demontēts atjaunošanai un pārvietošanai drošākā vietā, jo vecajā vietā piemiņas akmens apskate kļuva bīstama. 2008. gada 15. novembrī Latvijas valsts jubilejas noskaņās ainaviskā vietā virs Sietiņieža baltās smilšakmens kraujas tika atklāts atjaunotais piemiņas akmens, kas tagad priecē katru, kas apmeklē šo vietu un priecājas par Latvijas dabas skaistumu.

Tālāk mūsu ceļš ved uz „Lejas Brežģu” mājām, kur iekārtots muzejs „Krēslinieku sēta”, kas stāsta par krēslu meistarumu, tas šīnī apvidū bija ļoti izplatīts pagājušā gadsimta 20.-40. gados. Skaistās lauku sētas un muzeja īpašnieki ir Imants un Īrisa Vainovski. Īrisa ir keramiķe, un, apmeklējot muzeju, apskatījām arī viņas darinājumus: dekoratīvos šķīvļus, podus, krūzes, bļodas, dekoratīvus dārza elementus. Viņa

bija arī tā, kas mūs iepazīstināja ar šo vietu un tās rašanās vēsturi.

Kā pastāstīja mājas saimniece, krēslu gatavoja vai ik sētā, un kopā to bija ap 90. Šeit bija slavenas krēslu meistarumu dzimtas. Gada laikā divos pagastos saražoja līdz pat 12 tūkstošiem krēslu. Savus darbus krēslinieki veda uz vietējiem tirgiem tepat Latvijā, kā arī uz Igauniju, Lietuvu, Somiju, Krieviju un citām tuvējām valstīm. Pēc interesantā stāstījuma bija iespēja noskatīties arī divas īsfilmas, kuras uzņemtas 1978./79. g., kad šajā pusē veica ekspedīciju GNP etnogrāfe Indra Čekstere kopā ar BDM speciālistu operatoru Ervinu Vēveri. Vienā no filmām tiek stāstīts par nedzirdīgo meistaru Eduardu Tanni, tajā viņš demonstrē, kā senos laikos ar pavisam vienkāršiem darba rīkiem pagatavoja elegantus, ilgi kalpojošus, visur pieprasītus krēslus.

Vēl muzejā varēja aplūkot arī citas vēsturiskas lietas, kā arī senu pudeļu kolekciju.

Pavisam nemanot klāt pusdienlaiks un pa autobusa logiem vērojot Vaidavas pagasta dabas ainavu un lauku sētas, ierodamies atpūtas kompleksā „Mazais Ansis”, kas mūs sagaida ar savu sakoptību un īpašu atmosfēru, ko vairāku gadu garumā veidojuši tā īpašnieki Ināra un Vilnis Vagari. „Mazā

Ekskursijas dalībnieku grupa Sietiņieža virsotnē.

Anša” interjers atbilst masīvās koka guļbūves aurai, un tajā iespējams aplūkot senlaidu instrumentus, sadzīves priekšmetus un zirglietas. Īpaši vērtīgs ir koka ritenis, kas ir vienīgais Latvijā. Taču “Mazais Ansis” nav tikai krodziņš. Laivas, plosti, bērnu rotaļlaukums, āra kamīns un ugunsкура vietas – tas viss gaida katru, kas vēlas izrauties no ikdienas steigas un izbaudīt mierīgu, nesteidzīgu atpūtu svaigā gaisā un patīkamā atmosfērā! Nobaudījuši garšīgo zupu un ieklausījušies saimnieces stāstījumā par viņu darbības lauciņu un tā pirmsākumiem, dodamies tālāk uz Kocēnu novadu. Kocēnu novadā viesojamies zirgaudzētavā, kas pārsteidz ar saviem darbīgajiem cilvēkiem, vērienīgajiem plašumiem un manēžu, kuru izjādēm visu cauru gadu var izmantot visi interesenti. Kocēnu muižas kompleksā atrodas pamatskola, vērienīga sporta manēža, kurā notiek ne tikai vietējās aktivitātes, bet arī starptautiskas sacensības. Sevišķi populārs Kocēnos ir florbols. Nedaudz izstaigājam arī pirms nepilna gada atremontēto kultūras namu. Pārņem *baltā skaudība*, – visur ir jūtams, ka finanšu līdzekļu šai pašvaldībai ir krietni vairāk nekā mūsējai.

No Kocēniem dodamies Dikļu virzienā, lai apskatītu ne tikai Dikļu pili, bet arī savām acīm skatītu vietu, kas Latvijas kultūras vēstures lappusēs pieminēta ne vienreiz vien. Dikļu pagasts ir vieta, kur dzimušas nozīmīgas Latvijas kultūras vērtības – kordziedāšana un teātra spēlēšana. Dikļu pagasts ir vieta, no kuras iesākusies Latvijas Dziesmu svētku tradīcija, kas ir viena no Latvijas tēla būtiskākajām sastāvdaļām un augstākajiem kultūras sasniegumiem, par ko liecina šī kultūras fenomena iekļaušana pasaules nemateriālās kultūras šedevru sarakstā. Visu, ar ko slaveni Dikļi, iepazīt nespējam. Ar pagasta vēsturi mūs iepazīstina bibliotekāre Brigīta, ar sadzīviskām lietām pagasta pārvaldes vadītājs Atis Ancāns.

Par arhitektūras pieminekli **Dikļu pili**, kurš iekļauts Eiropas kultūras mantojuma sarakstā, dzirdēts daudz. Kādreiz te bijusi

Dikļu pils.

Iepazīstam alus ražošanas noslēpumus.

tuberkalozes slimnīca. Tagad grezna pils, kurā uzņemts arī seriāls, kuru iecienījuši daudzi. Nevienu vienaldzīgu neatstāj greznās telpas, sakoptais parks un skaistās puķu dobes. Ir jau vēla pēcpusdiena, mazliet jūtams nogurums, bet tas netraucē ekskursiju turpināt. Nākošā pieturvieta Zilaiskalns. Zilaiskalns atrodas Burtnieku līdzenumā, 12 km uz rietumiem no Valmieras. Tā absolūtais augstums ir 126,7 m virs jūras līmeņa, un tas paceļas 66,6 m virs apkārtējā pārpurvotā un lēzeni viļņotā līdzenuma. No virsotnē esošā torņa paveras skats uz Augstrozes paugurvalni. Skaidrā laikā var redzēt Burtnieku un citus apkārtnes ezerus, aplūkot Vidzemes pilsētas. Redzamība var sasniegt pat 50 km. Zilā kalna virsotne ir aptuveni 1 ha liela, un to veido vairākās galotnes

Ar Zilokalnu bieži saista tautas leģendārās Zilākalna Martas vārdu. Zilākalna Martas, īstajā vārdā Martas Rancānes (1908. - 1992.) vārds bija pazīstams visā Latvijā.

“Par viņu klīda visdažādākās ziņas, viņas patiesām spējām ar leģendām savijoties. Tika stāstīts, ka ļoti daudzi pie viņas ierodoties, ka viņa rindu kārtošanai algoja milici, maksājot viņam ļoti labu algu. Vienlaikus viņa pieņēmusi daudzus cilvēkus, visbiežāk 12; viņi nolikuši uz galda apvārdošanai līdzatvestos produktus – sāli, cukuru, taukus, ūdeni un citas lietas. Tad dziedniece, krēslā sēžot, skaitījusi sev vien saprotamus vārdus. Daudziem tas palīdzējis.

Zilaiskalns ir viena no nozīmīgākajām kulta vietām. Tā nosaukums saistīts ar blāvi zilo miglu, kas ietver tā virsotni. Zilaiskalns ir senlatviešu svētvietā un zintnieku veiktie mērījumi liecina, ka kalna virsotnē atrodams sarežģīts enerģētisko strāvājumu tīkls, kas, pareizi izmantots, var dot cilvēkiem pozitīvu emociju un enerģijas lādījumus. Ar šīs vietas unikalitāti iepazīstināja zintnieks Totis (Jānis Neiberģs), kurš pētījis Zilokalnu un citas svētvietas.

Ieguvuši *otro elpu*, ekskursanti tālāk ceļu mēro uz Valmiermuižu, lai iepazītos ar Valmiermuižas alus darītavas vēsturi, ražošanas procesu, kurā laikā top atzītais dzēriens un to arī nodegustētu. Kā pastāstīja gide, Valmiermuižas alus saknes meklējamas jau tālajos Zviedru laikos, kad netālu no Livonijas laiku pils tika uzbūvēts Pilskrogs. Viņa pastāstīja, ka Valmiermuižas bagātā vēsture ir ietekmējusi alus tapšanu. Domājot par alus brūvēšanu, uzņēmuma saimnieki nākuši pie atziņas, ka slavenai vietai piedienas slavens alus, tāpēc nolēma darīt visu, lai, dzerot alu, Valmiermuižu daudzina tuvas un tālās vietās. Tā no trīs veidu iesaliem un diviem dažādiem apiņiem ir tapis vienreizējs veselas trīsdesmit dienas gatavināts alus. Apmeklējot alus darītavu, to arī nobaudījām degustāciju zālē. Degustācijai tika piedāvātas arī uzkodas pie alus, kas tapušas maiznīcā „Liepkalni”.

Gandrīz visu, kas bija iecerēts esam apskatījuši. Redzēts daudz un emociju pietiks ilgam laikam. Arī laika apstākļi lutināja. Spožā saulīte pašā vasaras nogalē lutināja visas dienas garumā. Mājās pārrodamies stundiņu pirms pusnakts. Ceļotāju sejas nogurums jaušams tikai mazliet, jo bija jauki pabūt kopā un apskatīt Latvijas vēl neiepazītas vietas. Šķiroties visi kā viens vēlēja – nākamajā gadā braucam atkal...

Valda Kļaviņas teksts un foto

Viss notiek!

dažādus tēlus un spēkus, kas bija pirms pasaules radīšanas, un piedalījās šajā lielajā notikumā gan to atbalstot, gan tam pretojoties.

Kā pēdējā tika iededzināta sestā skulptūra, kuras autors bija Kārlis Īle. Tās veidošanā piedalījās arī visi mākslinieki, skatītāji ar līdzpaņemtajām malkas pagalēm, gan arī to griežot. Šī skulptūra simbolizēja tieši pasaules radīšanas mirkli. Kopā ar Kārli strādāja Maija Puncule, Gundega Evelone, Andris Landaus, Andris Džiguns, Gundars Kozlovskis, Armands & Armands Vecvanagi, Agnese Rudzīte un lietuviešu mākslinieks Donatas Mockus. Kā atzina paši mākslinieki, ne viss izdevās kā iecerēts. Arvien gribās pasākuma apmeklētājus pārsteigt ar sarežģītas konstrukcijas darbiem. Dažreiz risks attaisnojas, un tad pārsteiguma moments ir burvīgs. Turpmākajam darbam ieceru daudz un gan jau tās izdosies realizēt citugad.

Pasākumu kuplināja folkloras kopa „Vērtumnieki”, uguns žonglieri, mūziķi Nīla Īles vadībā. Festivālu atbalstīja Valsts Kultūrkapitāla fonds, Madonas novada dome, Sarkaņu pagasta pārvalde un vietējie uzņēmēji.

19. jūnijā senioru deju kolektīvs „Senči” piedalījās II Burtnieku novada dziesmu un deju svētkos.

23. jūnijā vidējās paaudzes deju kolektīvs „Labākie gadi” tika aicināts uz atpūtas kompleksu „Ķirsona muiža”, kuplināt svētkus ar savu koncertu un pavadīt gada īsāko nakti kopā ar muižas viesiem. Koncertprogramma tika veidota no 16 dejām. Kolektīva pastāvēšanas vēsturē pirmo reizi pēc kopā pavadītās Līgo nakts arī saullēktu tika sagaidīts kopā, – Latvijas augstākā kalna virsotnē. Šīs emocijas nav vārdos aprakstāmas, tās ir jāizjūt... nakts Viešura ezera krastā un rīt ausma Gaiziņā paliks kolektīva neizdzēšamo iespaidu klāstā.

No 18.-22. jūnijam Biksērē norisinājās 4. uguns-skulptūru festivāls „Ugunsūdens-roze”, kam šī gada tēma bija „Pirms pasaules radīšanas”. Festivāla laikā mākslinieki pēc savas ieceres radīja piecas skulptūras, kas atveidoja

8. jūlijā Biksēres estrādē draudzības koncertā piedalījās Velsas deju grupa no Anglijas, senioru deju kolektīvs „Senči”. Ar nelielās lugas „Skatītāji” pirmizrādi, skatītājus priecēja amatiereteātris „Piņģerots”. Pasāuma vadītāju lomā iejutās Pepija Garzeķe (Sanda Aleknaviča) un Sprīdītis (Kārlis Kļaviņš).

9. jūlijā Sarkaņu pamatskolas zālē amatiereteātris „Piņģerots” interesentiem izrādīja lugu „Dzērvenes cukurā”.

14. jūlijā draudzības koncertā Biksēres estrādē koncertēja deju kolektīvs „Labākie gadi” un viesi no Igaunijas Raplas rajona. Igaņu deju kolektīvi un vokālie ansambļi iepazīstināja koncerta apmeklētājus ar savas tautas daiļradi.

15. jūlijā deju kolektīvs „Labākie gadi” koncertēja Barkavā. Kopā ar sarkaniešiem koncertēja Mārcienas šlageransamblis ar tādu pašu nosaukumu – „Labākie gadi”.

16. jūlijā amatiereteātris „Piņģerots” piedalījās teātru festivālā Valmierā “Vidzemes amatiereteātru ceļojums”, kurā ar iestudētām izrādēm vēl piedalījās amatiereteātri no Bauskas novada Vecsaules, Ērgļu novada, Jaunpiebalgas, Smiltenes un Rūjienas. Sarkanieši skatītājiem Valmierā un Kocēnos piedāvāja H. Paukša lugu „Piedod, bokačo, ja vari” un ar šīs pašas lugas fragmentu piedalījās festivāla noslēguma Dikļos improvizētajā pasākumā “Oda teātrim” Neikenkalnīņā.

16. jūlijā Vidējās paaudzes deju kolektīvs „Labākie gadi” kopā ar amatiermākslas kolektīviem no Jaunannas, Malienas, Grundzāles un Alūksnes piedalījās koncertā „Re, kā dzīvo...” Jaunannas Zaķusalas estrādē.

No 3.-7. augustam vidējās paaudzes deju kolektīvs „Labākie gadi” piedalījās starptautiskajā folkloras festivālā „Marjamaa Folk” Igaunijā. Festivālā kolektīvs piedalījās otro reizi, pirmoreiz tas bija 2007. gada vasarā. Festivālā piedalījās arī kolektīvi no Čehijas Stara Vesas pilsētas – dziesmu un deju grupa „Ondrejnice”, no Gruzijas Svaneti pilsētas, no Volhovas apgabala Krievijā; un Igaņu deju grupas no Marjamaas, Raplas un Tallinas.

Viesojoties Igaunijā, „Labākie gadi” piedalījās festivāla atklāšanas koncertā, kopā ar sadraudzības kolektīvu „Hopsani” sniedza koncertu veco ļaužu pansionātā Raplā un sniedza 40 minūšu garu koncertu Marjamas centrālajā parkā un ar 15 minūšu garu koncertprogrammu

pedalējās festivāla noslēguma koncertā.

Brīvajā laikā kolektīva dalībnieki apskatīja piejūras pilsētu Haapsalu un aplūkoja vecpilsētu, pilsdrupas, promenādi un dzelzceļa muzeju. Tas sastāvēja no skaistas stacijas ēkas un gara perona. Uz sliežu ceļiem apskatei bija izvietotas dažādu laiku lokomotīves un vagoni. Festivāla organizatori bija noorganizējuši arī ekskursiju uz Sillaotsas

brīvdabas muzeju un baznīcu. Interesanta bija brīvdabas estrādīte uz saliņas, kuru ar sauszemi savienoja trošu tiltiņš, bet paralēli tam upītei pāri pārlikts koks. Un kā jau kokam pienākas, tam pie saknes stubrs ir resnāks un galotnē tievāks. Gids atzīmēja, ka Jānis no mūsu kolektīva ir pirmais, kas pārgāja to sākot no resnākā gala uz tievāko (pretējā virzienā to veikuši esot vairāki brauši). Pārējiem pušiem, kas mēģināja pieveikt pārbaudījumu, tas neizdevās, un viņi guva atspirdzinošu peldi upītē.

Neiztrūkstoša festivāla sastāvdaļa bija sporta svētki, kuros bija jāpedalās stafetē, ko organizēja vietējie ugunsdzēsēji. Sporta svēti noslēdzās ar salūtu ūdensstrūklu veidā.

Vakaros festivāla dalībnieki un viesi pulcējās vidusskolas zālē, lai iejustos danču vakara atmosfērā, kurā katra valsts tajā mācīja savas tautas dejas.

Mājup braucot teicām lielu paldies saviem draugiem „Hopsaniem” par iespēju atkal atgriezties brīnišķīgajā festivālā un viņu viesmīlīgajā pilsētā. (2 foto)

Valdas K. teksts,

Aigara Krīgerta, Ingas Pujates un Jāņa Pešeka foto

Skolas ziņas

Skolas talkā

Īsi pirms mācību sākuma – 25. augustā – 20 skolēni, 11 skolotāji un darbinieki strādāja skolas apkārtnē. Darbi un darbiņi bija dažādi – sporta laukuma skrejceļa un basketbola laukuma ravēšana, zaru savākšana, puķu dobjū uzrušināšana, malkas nešana šķūnī un cita darbošanās. Prieks par padarīto bija visiem.

Paldies Tomam Jansonam, Kristapam Lipstovam, Oskaram Simtniekam, Samantai Silajānei, Nikam Meščerskim no 2. klases, Andrim Ķirsonam, Aigaram Simtniekam no 3. klases, Līgai Simtniecei, Tīnai Naglei no 4. klases, Annai Teicānei un māsiņai Gerdai, Kristīnei Lipstovai, Endijai Zvirgzdiņai, Ingum Škutānam, Madarai Skurulei, Jurim Meščerskim, Nikam Kampem no 6. klases, Līnai Naglei no 7. klases, Pēterim Lipstovam, Kārlim Pinksim no 8. klases!

Skolas talkā fotografēja Madara Skurule (6. kl.)

Medaļas Rollertour sacensībās sprintā

3. septembrī Cēsu ielās lietainos laika apstākļos risinājās „Rollertour 2011” trešais posms, bet šīs sezonas vienīgās rollerslēpošanas sprinta sacensības.

Dalībnieki veica ar rollerslēpēm slidsolī 0,2 km distanci.

Kvalifikācijas braucienā savā vecuma grupā Linards Veips ierindojās 6. vietā, Madara Skurule – 9., Tīna Nagle – 7., Vairis Skurulis – 2. vietā. Viņš sacentās arī finālbraucienos par

medaļām. Vairim šajās sacensībās 3. vieta un bronzas medaļa. Mūsu skolas absolventam Arvim Liepiņam arī 3. vieta un medaļa savā vecuma grupā.

Pēc trim posmiem dalībnieki gatavojas kopvērtējuma kausu izcīņas noslēdzošajam startam 9. oktobrī. Lai veicas!

I. Sudāre, skolotāja

Arvis apbalvošanas ceremonijā.

Vairis distancē.

Vaļasprieks

Katrā darbā daļiņa no sevis

Pavisam nesen Helēna Braidaka, radu un draugu lokā nosvinēja nozīmīgu jubileju. Neskatoties uz ievērojamo gadu skaitli, viņas dienas rit strādājot kādu rokdarbu vai palīdzot savējiem kādos mazos mājas darbos. Arī „Sarkaņu Ziņu” ciemošanās reizē viņas rokās bija izšuvums un darbs veicās itin ātri.

Helēnas kundze nāk no Latgales. Pirms 90 gadiem viņas šūpulis kārts Krāslavas pusē Aulejas pagastā, 10 bērnu ģimenē. Mācījusies poļu skolā Aglonā un tagad, kad rokās nonāk kāds rokdarbu žurnāls poļu valodā, to, kas tur rakstīts saprotot īsti labi. Aglonas pusē arī apprecējusies un kopā ar vīru Jāzepu izaudzinājuši 5 bērnus – Robertu, Tālivaldi, Klāru, Romualdu un Anitu. Lielākā mūža daļa pagājusi Sarkaņu pusē, strādājot fermās. Tā kā vīrs bija izsūtītais, tad skaitītjušie melnajā sarakstā un bieži darba dēļ nācās mainīt arī dzīvesvietas. Un pārvietoja ne uz tām labākajām vietām. Nemaz neticoties, ka tik daudz mājās dzīvots. Visas gandrīz ne atcerēties – „Sprīzdāni”, „Ganiņi”, „Stalīdzāni”, „Bēzmiņi”, „Muižnieki”, „Blesēni”, „Asmetes”... bija pierasts. Nekad nevarēja zināt, kad atkal ceļasoma jākrāmē. Nu jau vairāk nekā 25 gadus Helēnas kundze dzīvo Biksērē, kopā ar meitas Anitas ģimeni.

Rokdarbi patikuši jau skolas laikā, bet tajos laikos dabūt piemērotu audumu un diegus bija pagrūti. Skolotāja bijusi ļoti jauka un saprotoša, kopīgiem spēkiem tika meklēti materiāli, lai meitenes mājdarbu stundās iemācītos pēc iespējas vairāk. Aušanu ierādījusi mamma, kura nebijusi nekāda izcilā audēja, bet visu, kas nepieciešams ikdienai, noaust pratusi. Arī meitai viņa šo māku ierādījusi no pašiem pamatiem. Nopietnāk Helēnas kundze par rokdarbiem sākusi interesēties, iedvesmojoties no savas vīramātes, kas bijusi audēja un šuvēja, un piepratusi arī citus rokdarbus. Viņa savulaik strādājusi Ļeņingradā

rūpnīcā.

Pārskatot rokdarbus, kas tapuši pēdējo gadu laikā par savu dzīvi un vaļasprieku, stāsta pati sirmā kundze, - Atceros, ka brālis nopirka balta auduma gabalu, lai aptamborēju vai apšūju kabatlakatiņus. Tas arī bija mans pirmais nopietnais rokdarbs. Iesāku un ļoti patika. Kad vecākie bērni bija mazi, rokdarbiem daudz laika neatlika. Vairāk tiem pievērsos, kad gaidīju jaunāko meitu Anitu. Neko lielu tajā laikā darīt nevarēju, bet izšūšana patika un grūtības nesagādāja. Gadījās, ka aizrāvos, un bieži vien to darīju arī nakts stundās. Atceros, ka tajā laikā Madonā bija nopērkams galdautu audums ar jau uzzīmētiem rakstiem. Lai izšuvums vai tamborējums sanāktu skaists, nepieciešami labi diegi, citādi gatavais darbs īsti labi neizskatīties. Uz 90 dzimšanas dienu mazmeita man uzdāvināja pilnu kastīti ar diegiem. Tagad nekas cits neatliek kā šūt. Kopš dzīvoju Biksērē, kaut ko darinot pāiet dienas lielākā daļa. Savus rokdarbus dāvinu radiem un draugiem. Dāvanu tuvākajam laikam nepietrūks, jo skapī krājumos var atrast gan izšuvumus, gan tamborējumus, gan zeķes un cimdus. Šo to no izšūšanas riseljē tehnikā iemācījos no Marijas Galejas. Viņa dzīvoja pansionātā un bija liela rokdarbniece. Vēl tagad viņas padomus paturu prātā, - atzīst Helēnas kundze.

Sarkaņu puses vecākā gadagājuma cilvēki Helēnas kundzi pazīst kā gadu saimniecei, kura klājusi galdus daudzās mājās ne tikai mūsu pagastā, bet arī Barkavā, Madonā, Kusā, Liezerē un citur.

Saimniekot sākusi pavisam nejausi. Vīrs bijis kāvējs kolhozā. Gājusi viņam palīgā un pratusi gaļu sadalīt tā, lai pēc iespējas vairāk varētu izmantot.

- Kolhozam „Jaunais rīts” bija atskaites sapulce. Vajadzēja galdu cienastam. Tika nokauts gadu vecs teļš. Viss izdevās ļoti labi un

Saimniece godā 60. gadus. No kreisās Marianna, Helēna un Valija.

Helēna starp saviem darinājumiem 2011. gada septembrī.

no tā laika arī sāka mani aicināt par saimniecei. Godos palīgos nāca Gaida Markova, kurai varēju uzticēties visā. Tāpat palīdzēja Vilhelmīne Graudone. Uz sudraskāzām, ko kolhozā svinējām vairāki pāri kopā, Sārs uzdāvināja elektrisko putotāju, piebilstot, ka noderēs. Un noderēja arī. Cik godos galdus esmu klājusi, skaitījusi neesmu, bet daudz. „Jaunajā rītā” reti kurā māja nebija – kāzas, bērnu kristības, bēres, skolas izlaidumi. Svinību jau pietika. Tagad, kad nenāk miegs, šad un tad to pārdomāju. Vienmēr, gatavojot, esmu domājusi ne tikai par to kā ēdiens garšos, bet arī, lai skaisti izskatās un būtu interesanti un oriģināli noformēti. Savulaik Barkavas pusē biju vienās kāzās kā viesis. Iepatikās vietējās saimniece gatavotie ēdieni, gāju pie viņas aprunāties ar domu iegūt kādu viņas gatavoto ēdienu noslēpumu. Ne visas saimniece dalās savos amata noslēpumos, bet viņa labprāt savā pieredzē padalījās ar mani. Šo un to varēju izmantot savā praksē, - atceras sirmā kundze.

Istaba, kurā mājā čaklā rokdarbniece, var apskatīt gan šūtas segas, gan izšuvumus, gan tamborētus krēslu un gultas pārklājus. Pašas tamborēts ir arī grīdas lampas abažūrs. Arī lelles, kas atrodas istabā, tērptas Helēnas kundzes darinātajos tērpos.

Katrā darbā, katrā cimdīnā ielikta sava dvēselīte, - to Helēnas kundze izlasījusi kādā grāmatā, un tam piekrīt pilnībā. Bez mīlestības pret darbu ko dari, nekas labs nesanāks. Tāpat neesot labāku zāļu kā Dievs. Ar viņu parunājoties šad un tad... un palīdz. Ne katrs tik cienījamā vecumā var darīt iemīļotu darbu, pastaigāt pa pagalmu un savā jubilejas reizē kādu valsi uzgriezt.

Pie Helēnas Braidakas ciemojās Valda K., foto no personīgā arhīva

90 gadu jubilejā 2011. gada vasarā.

Jaunumi bibliotēkā

Pamazām dabā tuvojas rudens ar dāsnu ražas novākšanas laiku, krāšņo dāliju un gladiolu ziedēšanas prieku, arī Bikšēres bibliotēkā ienācis ražas laiks. Laiks, kurš ienesis jaunumus arī bibliotēkas lasītāju grāmatu klāstā. Bibliotēkā ir iegādātas jaunas grāmatas gan mazo, gan lielo lasītāju priekam un vēlmēm – bērnu obligātā literatūra un bērnu žūrijas

grāmatas. Pieaugušajiem – daiļliteratūra, jauniešiem un studentiem – mācību literatūra un ieguļoju romāni. Izvēle ir pietiekama un, iegriežoties bibliotēkā, Jūs atradīsiet sev piemērotu lasāmvielu brīvajiem brīžiem.

Gaidīšu Jūsu priekšlikumus un ierosinājumu, lai kopīgi veidotu grāmatu fondu, kas interesē pēc iespējas vairāk lasītāju.

Bibliotēkas apmeklētājus priecē arvien jaunas izstādes.

Gribu teikt lielu paldies apmeklētājiem, kuri joprojām ir dāsni dāvinājuši grāmatas bibliotēkai, lai ar tām priecētu arī citus lasītājus. Tie ir Antonija Lībore, Inga Bārbale, Ziedonis Zukurs, Evija Belova, Elmārs Jērics, Anita Kurmīte un Aivars Rozentāls. Kopā dāvinātas 303 grāmatas.

Bibliotēkā joprojām skatāmas izstādes:

- Literatūras izstāde „Dabas dziedinošais spēks”
- Žurnālu „Dārza pasaule” un „Puķu dobe” apskats
- Latviešu rakstniecei, žurnālistei Monikai Zīlei – 70 „Kļavas nosarka divreiz”
- Bērnu literatūras izstāde „Lasīt prieks arī vasarā”

No 15. septembra skatāmas izstādes:

- Literatūras izstāde „Septembrim piestāv dzeja” – 2000.-2011. gada dzejas krājumi
- Foto izstāde „Rudens Sarkaņos” (kultūrvēsture un novadpētniecība)
- Literatūras izstāde „Latviešu rakstniecei Annai Brigaderei – 150”
- Literatūras izstāde „Latviešu dzejniekam Andrejam Pumpuram – 170”

No 19.09.-23.09.

Rudens ziedu kompozīciju izstāde „Rudens ziedu krāšņumā”

Gaidīšu Jūs ciemos ražas laikā!

Bikšēres bibliotēkas vadītājs
Didzis Akmentiņš, autora foto

Sadarbība

Tā par savu viesošanos Sarkaņu pagastā jūlija nogalē teica Igaunijas Maetagusē dāmu kluba „Maadam” dalībnieces. Amatu dienas ietvaros viņas mācīja interesentiem cellaines aušanu un iepazīstināja klātesošos ar savu darbību. Otrā diena tika veltīta, lai igauņu viešņas iepazīstinātu ar Sarkaņu rokdarbnieču pulciņa darbu un iemācītu viņām kādu jaunu prasmi, ko izmēģināt savās mājās Igaunijā. Tikšanās notika Sarkaņu bibliotēkas telpā, kas ir rokdarbu pulciņa kopā sanākšanas vieta. Bibliotēkas vadītāja Irēna iepazīstināja viešņas ar bibliotēkas darbu, ar aktivitātēm, kādas viņas vadībā tiek organizētas. Nākamās divas stundas tika veltītas, lai iemācītu „Madam” dalībniecēm lakata aušanu uz speciāli gatavota rāmja. Šo prasmi viņām ierādīja rokdarbu pulciņa vadītāja Vanda Podiņa un dalībnieces Gundega Jubele, Agnija Ozola, Irēna Bačuka un Inta Romanovska. Kopīgais darbs spraigs un radošs. Igaņu kolēģes katru rokas kustību un pamācību ierakstīja video, lai neaizmirstas.

Dienas turpinājumā viešņām parādījām Cēsaines skaidstākās vietas – pili, baznīcu un amatniecības saliņu „Divi torņi”. Tāpat tika apskatīta arī Vandas Podiņas darbnīca,

Iespaidiem bagātas dienas

Radoša darbošanās bibliotēkas telpās.

kurā top daudz skaistu lietu visdažādākajās rokdarbu tehnikās.

Šķiroties abas puses bija gandarītas par tikšanos, un jau padomā ir nākotnes plāni abu pušu sadarbībai. Igaņu viešņas bija

sajūsmā par redzēto un jaukajiem gaišajiem cilvēkiem, kas sastapti Amatu dienā Bikšērē.

Valdas K. teksts un foto

Apsveikumi

Saules zelta piebiruši
Visi mazi puduriši,
Būt tādām saulainām
Tavam dzīves gājumam!

Sveicam
Anitu Dibovu un Salvi Leimani
ar **dēliņa Edgara** piedzimšanu 15.06.2011.

• • •
Jutu un Maksimu Fiļipovičus
ar **meitiņas Kiras** piedzimšanu 27.07.2011.

• • •
Lauru Lorencu
ar **meitiņas Marijas** piedzimšanu
29.07.2011.

Mēs nevaram nolikt maliņā laiku'
Viņš mūs tur noliek.
Tad paver acis
Un skatās uz mums.
Es mierīgi stāvu un nekustos,
Gaidu, kad saule savā goda vietā
Pagalma vecajā ozolā sēdīsies
Un laiku noburs.
Laiks acis samirkšķina
Tas mirklis ir mans.
(S. Radiņa)

**Sveicam nozīmīgās
jubilejās
augusta un septembra
jubilārus!**

65 gadi
19.08. **Kostjukova Ņina**
28.09. **Labecka Vera**

70 gadi
09.08. **Eļskis Leons**
14.08. **Mūrnieks Antons**
20.08. **Kļaviņa Marija**
12.09. **Mašņikova Jevgenija**
23.09. **Jansone Anita**

75 gadi
11.08. **Zemzare Anna**
12.08. **Ozola Ērika**
23.09. **Dimpene Velta**
29.09. **Borkovska Veronika**

80 gadi
03.09. **Kāzniece Bronislava**

85 gadi
23.08. **Sudārs Edgars**

99 gadi
05.08. **Kargane Anna**

18 gadi

19.08. **Sprūds Ritvars**
19.08. **Šņucīte Signe**
10.09. **Šahno Mārtiņš**
20.09. **Pupausis Intars**
28.09. **Trops Kalvis**
29.09. **Ozoliņa Zane**

50 gadi

15.08. **Naglis Juris**
01.09. **Simtnieks Zigurds**
02.09. **Breča Inese**
10.09. **Ūbele Inita**

55 gadi

05.09. **Toks Pēteris**

60 gadi

10.08. **Krjukovs Jānis**
14.08. **Šņucītis Pēteris**
18.08. **Meļņika Benita**
28.08. **Sniedzītis Rūdolfs**
27.09. **Kalniņš Jānis**

Sludinājumi

Rokam, tīram, labojam
koka un grodu akas.
Tāl. 26710144, 26972155.

Darbu atsāk vingrošanas nodarbības.
Uz pirmo nodarbību trenere
Vēsma interesentus gaidīs Sarkaņu
pamatskolas zālē 13.09. plkst. 18.00

Afiša

17. septembrī plkst. 22.00
Kalnagravās
Uz balli aicina Ēriks Gruzniņš
Ieejas maksa Ls 2.-

• • •
1. oktobrī plkst. 22.00
Kalnagravās
Uz balli aicina grupa
GALAKTIKA
Ieejas maksa Ls 2.-

• • •
5. novembrī plkst. 22.00
Kalnagravās
Uz dejām aicina
DJ Ralfs un grupa „TRANZĪTS”
Ieejas maksa Ls 2,50

Tautas nama Kalnagravas
pašdarbības kolektīvi aicina jaunus
dalībniekus:

- **Deju grupa „Geizeri”**, vadītāja Līga Kuba – no 3 gadu vecuma. Pirmā tikšanās **14.09. plkst. 18.00**
- **Jauniešu deju kolektīvs „Resgaļi”**, vadītāja Inga Pujate – no 6. klases un vecākus. Pirmā tikšanās **19.09. plkst. 19.30**
- **Senioru deju kolektīvs „Senči”**, vadītāja Skaidra Dzene. Pirmā tikšanās **27.09. plkst. 20.00**

Nāc un piedalies! Gaidām!

Svecīšu vakars
Sarkaņu kapos notiks
1. oktobrī plkst. 18.00

SĒRU VĒSTS

Mūžībā aizgājuši:

Maiga Ieraga
86 gadu vecumā, mirusi 09.06.
Andrejs Kurmītis
61 gada vecumā, miris 27.06.
Agris Haselbaums
47 gadu vecumā, miris 06.08.
Ritma Szulgo
70 gadu vecumā

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads.
Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel. 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv
Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks.
Iespiests SIA “Madonas poligrāfists”, Madonā, Saieta lauk.2a
Datorsalikums. Ofsetiespiedums.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors.